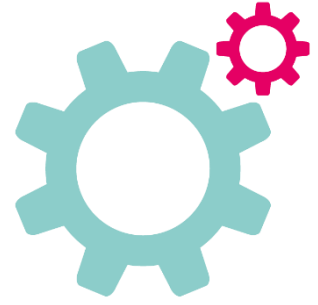

Operaatio I-planeetan pelastaminen

Kielellisen kehityksen tukeminen ja kestävä kehitys

Kesto: vähintään 3 x 45 min

Opiaineet: suomi, ympäristöoppi

Luokkataso: 2.–4. luokka

Tarvikkeet

- tulosteena s. 58 oppimateriaalista *Kielestä koppi*: ”Selvitetään salakielet” <https://sites.utu.fi/minasta-ja-kielesta-kiinni/hanke/kielesta-koppi/>. Opettajalle oikeat vastaukset löytyvät saman materiaalin sivuilta 302-303.
- tablettilaitteita tai muita vastaavia, joilla voi tallentaa kuvaa ja videota
- tietokone (tai tabletti), jolla voi tehdä esimerkiksi PPT-esityksen tai videon
- oppilaan materiaali tulostettuna tai esim. luokan omalle alustalle jaettuna (tämän dokumentin loppuosa)

Toiminta

- Oppilaat jaetaan n. 3-4 hengen ryhmiin.
- Opettaja esittelee ryhmille tilanteen: koululle on saapunut hätäviesti I-planeelta. Kukaan ei osaa lukea sitä! Emme ymmärrä, mitä meidän pitäisi tehdä! Ryhmät selvittävät yhdessä I-planeetalta saapuneen viestin sisällön *Kielestä koppi* -materiaalin avulla.
- Kun salakieliviesti on selvitetty, on toiminnan aika: miten voisimme auttaa I-planeetan asukkaita? Ryhmien tehtävänä on koostaa raportti siitä, millaisin keinoin Maapallolla torjutaan ilmastonmuutosta ja hillitään luontokatoa. Ryhmät miettivät ensin vastaukset viestin kertomiin ongelmakohtiin käyttämällä apunaan esim. ohessa olevia oppilaan kysymyksiä. Kun on mietitty muutama asia, suunnitellaan video, joka voidaan lähettää I-planeetan asukkaiden avuksi. On tärkeää, että puhutaan oikeasti vain sellaisista asioista, joilla on todellista vaikutusta ilmastonmuutokseen ja luontokatoon. Opettajan apuna toimii esim. <https://openilmasto-opas.fi/alakoulu/>
- Lähdetään tablettilaitteiden kanssa lähiympäristöön ja yritetään saada joko video- tai still-kuvaa, jossa näkyy oppilaiden ehdotusten mukaisesti erilaisia asioita, joilla ilmastonmuutosta ja luontokatoa ratkaistaan. Tällaisia ovat esimerkiksi kuvat polkupyöristä (tai video, jossa joku ajaa polkupyörällä), kasvisruoasta (tai kun joku syö sitä), roskiksista (tai kun joku laittaa roskan roskikseen) ja kavereista (tai miten ihmiset auttavat toisiaan).
- Kun materiaali on kerätty, koostetaan videoeditorilla video, jossa materiaali yhdistetään yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Lopuksi videon päälle tallennetaan äänite, jossa oppilaat esittelevät I-kielellä erilaiset tavat, jolla Maan asukkaat yrittävät hillitä ilmastonmuutosta. Vaihtoehtoisesti voi tehdä esim. Powerpoint-esityksen, jossa äänitteen sijaan on i-kielistä tekstiä.
- Lopuksi opettaja kerää videot ja lupaa lähettää ne I-planeetalle. Kun on vähän aikaa kulunut (esimerkiksi seuraavalla oppitunnilla), opettaja kertoo, että I-planeetalta on tullut vastaus. Vastausvideon voi näyttää täältä: <https://youtu.be/7dCS2GTFjNY>

Mitä I-planeetan asukas videolla sanoo? Tekstityksen voi laittaa päälle, jos viesti ei muuten oppilaille aukea. Käsikirjoitus: ”Kiitis pliniitti Miin isikkiit! Niivinni ilivit irittiin hivii. Itimmi ni hiti kiittiin. Kiitis!” = ”Kiitos, planeetta Maan asukkaat! Neuvonne olivat erittäin hyviä. Otamme ne heti käyttöön. Kiitos!”

Oppilaan kysymykset

I-planeetta tarvitsee kipeästi apuamme! Miten voisimme auttaa heitä voittamaan oman planeettansa ilmastonmuutoksen ja luontokadon? Voisimmeko kertoa siitä, miten Maapallolla yritetään ratkaista ilmastomuutosta?

Mieti ensin ongelmia, joita I-planeetalla on.

1. Miksi on huono asia, että he lentävät liikaa lentokoneilla?
Mikset sinä tule lentokoneella tai helikopterilla kouluun?
Millä tavalla maapallolla voi liikkua paikasta toiseen niin, että se on ympäristölle hyväksi?
2. Mitä luulet, miksi I-planeetan asukkaat heittävät roskat mereen?
Mitä asioita koulussa, kotona ja kaduilla on, joiden avulla roskat menevät oikeaan paikkaan?
3. Mitkä asiat saastuttavat maapallolla vettä järvissä?
Mitä me voisimme tehdä, jotta veteen ei joutuisi niin paljon saastetta?

Tehkää video, jolla kerrotte I-planeetan asukkaille, mitä Maapallolla tehdään, ettei ilmastonmuutos tulisi liian vahvaksi ja että luonto voisi paremmin.

1. Kirjoittakaa ylös ainakin 5 asiaa, joista voisitte kertoa:
 1. Miten kannattaisi liikkua paikasta toiseen?
 2. Miten toimitaan roskien kanssa?
 3. Miten varmistetaan, ettei saasteita mene veteen?
 4. Mitä kannattaa syödä, jotta syö ympäristöystävällisesti?
 5. Miten pitäisi tuottaa energiaa?
 6. Mitä muita ideoita teillä on esimerkiksi sähkön säästämiseksi?
2. Kuvatkaa äänettämiä videoita tai ottakaa kuvia, joissa näkyvät vastauksenne kaikkiin niihin asioihin, jotka kirjoititte edellisessä tehtävässä.
3. Kun videot ja kuvat on otettu, miettikää, mitä voitte kertoa videoista – mitä I-planeetan asukkaiden pitäisi tietää, jotta he ymmärtävät, mitä videolla näkyy (mahtaako heillä olla polkupyöriä tai roskiksia?).
4. Kirjoittakaa jokaisesta kuvasta lyhyt käsikirjoitus i-kielillä. Muutenhan I-planeetan asukkaat eivät ymmärrä teitä!
5. Yhdistäkää videot ja kuvat videoeditorilla. Äänittäkää i-kielinen puhe videon päälle.
6. Valmis! Nyt video äänitteineen pitää jotenkin saada opettajalle, jotta hän voi lähettää videot I-planeetalle. Toivottavasti I-planeetan asukkaat ottavat neuvoistanne vaarin!